

Obce myslí na budoucnost: Aktivní budova, čistá energie i recyklace kalů

1.7.2025 - | Sdružení místních samospráv ČR

Soutěž OBEC 2030 o nejatraktivnější řešení v oblastech soběstačné energetiky, prvků smart village a environmentální odpovědnosti přináší cennou inspiraci, jak mohou i malé samosprávy hrát důležitou roli při přechodu k udržitelnějšímu hospodaření.

*„Soutěž **OBEC 2030** je pro nás příležitostí ocenit odhodlání těch obcí, které se nebojí zkoušet věci jinak, nově, vizionářsky. Velmi si vážíme všech účastníků soutěže, kteří svými projekty přispívají k lepší kvalitě života ve svých komunitách a zároveň chrání životní prostředí. A chceme motivovat další obce všech velikostí k tomu, aby šly stejnou cestou,“* uvádí Eliška Olšáková, předsedkyně Sdružení místních samospráv ČR.

Obce, kde výzvu proměnili v příležitost

Tři různá inovativní řešení obcí Prosetín, Rudimov a Vepříkov dokazují, že ekologické a ekonomicky efektivní počiny nemusejí být záležitostí pouze velkých měst. Právě menší obce jsou často flexibilnější a dokážou zapojit místní komunitu do smysluplných změn.

Obec Prosetín v Pardubickém kraji například zavedla moderní systém zpracování čistírenských kalů a biomasy namísto nákladného odvozu a likvidace. Jejich řešení je unikátní nejen v rámci Česka, ale i v Evropě. Spojení solární sušárny s využitím odpadního tepla z biomilíře nebo mikro bioplynové stanice řeší dva problémy odpadového hospodářství zároveň – likvidaci čistírenského kalu i bioodpadu z veřejných prostor. Úspora nákladů dosahuje až 97 procent! Jde o vzorový přístup k cirkulární ekonomice a decentrální energetice a také o důkaz, že se věci mohou dařit, pokud existuje jasná vize.

„Naše řešení ukazuje, že i malá obec může být průkopníkem cirkulární ekonomiky. Spojením solární energie s teplem z bioodpadu jsme vytvořili soběstačný systém, který šetří obecní rozpočet a chrání životní prostředí,“ říká Michal Vychroň, starosta obce Prosetín.

Na maximální energetickou úspornost a využití obnovitelných zdrojů se rozhodla při výstavbě nového obecního úřadu vsadit obec Rudimov ve Zlínském kraji. Vznikl jako aktivní budova –ta vyrobí více energie, než sama spotřebuje. Přebytky jsou pak využívány pro další obecní stavby a napájení veřejného osvětlení. Budova s nadstandardní izolací, fotovoltaickými panely, tepelným čerpadlem i bateriovým úložištěm slouží dnes každodenně celé komunitě.

„Plánujeme další projekty – například instalaci dalších solárních panelů na veřejné budovy nebo nákup elektromobilu pro obecní potřeby. I na tyto kroky již máme díky EAZK, která nám při stavbě nového obecního úřadu velmi pomohla, zajištěné dotační prostředky. V plánu je také samoobslužná prodejna,“ nastiňuje Stanislav Franc, starosta obce Rudimov.

Vepříkov v Kraji Vysočina **se ve svých aktivitách soustředí především na kombinaci větrné a solární energie.** Obec s necelými 350 obyvateli dokázala postavit vlastní energetický systém, kde se elektrina z přebytků navíc dále sdílí pro účely místní prodejny ve vlastnictví obce. Klíčovým prvkem soběstačnosti je vybudování přímého stejnosměrného vedení mezi elektrárnami a spotřebiči. A navíc zde zvažují doplnění systému o malou vodní turbínu na přepadu rybníka. Tento multizdrojový přístup umožní Vepříkovu pokrýt majoritní část spotřeby obecních objektů a směřovat k úplné energetické

nezávislosti.

„Chceme, aby energie zůstala u nás. Kombinací větrné a solární energie směřujeme k energetické soběstačnosti a chceme inspirovat další obce k podobným krokům,“ konstatuje Petr Bárta, starosta Vepříkova.

Zviditelněte i svou obec v soutěži OBEC 2030

OBEC 2030 je platformou Sdružení místních samospráv ČR pro podporu udržitelné energetiky. SMS ČR prostřednictvím soutěže OBEC 2030 podporuje sdílení příkladů dobré praxe, aby další obce získaly motivaci ke krokům vedoucím k udržitelnějšímu rozvoji.

Pro tento účel také vznikla jedinečná Mapa dobré praxe s více než 200 dalšími inovativními řešeními. Většina část z nich pochází z obcí, které se zapojily do soutěže **OBEC 2030**. Její 5. ročník je právě otevřený pro přihlášky – až do 31. srpna 2025 mohou obce hlásit své projekty ve 12 různých kategoriích. Přihláška je zdarma a zabere jen pár minut online. Vítěze čekají kromě prestiže a uznání jejich příkladné práce také zajímavé ceny od SMS ČR a partnerů soutěže.

<https://www.smscr.cz/o-sms-cr/aktuality/obce-mysli-na-budoucnost-aktivni-budova-cista-energie-i-recyklace-kalu-4727cs.html>